

Ontslapen in Christus

Liturgiesuggesties:

Psalm 138: 1 en 2 of Schriftberijming 30: 1, 2 en 3

Psalm 138: 3 en 4 of Schriftberijming 30: 4 en 5

Psalm 119: 55

1 Korinthiërs 15:1-19

Psalm 116: 1 en 2 OB

1 Korinthiërs 15:20-34

Psalm 116: 3 en 4 OB

Na verkondiging: Psalm 23: 1, 2 en 3 of Gezang 14: 1, 2 en 3

Psalm 145: 1 OB of Psalm 89: 1

Psalm 145: 2 OB of Psalm 89: 7

*

Gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

In het eikenloof van het bos weeft een spin haar web.

Ze heeft nog nooit een mens gezien, want haar ogen kunnen maar 8 centimeter ver zien.

Wat verder ligt, behoort voor haar tot een andere wereld en is voor haar onbekend.

Haar wereld beperkt zicht tot de ruimte van slechts enkele vierkante centimeters.

Al het andere laat zij aan dromers over.

Zij houdt zich voor het hoogste wezen dat bestaat en weeft haar zilveren radvormig web.

Naast haar is een rasgenote ook bezig een blinkend net te spannen.

Ook zij draait maar rond in het kleine kringetje van haar bestaan.

Ook zij heeft nooit verder kunnen kijken dan wat haar spinneogen hebben kunnen zien.

En toch ... toch is er meer te zien.

Toch is er meer achter de begrensde horizon van een spinnenbestaan.

Wij mensen weten dat.

Wij kunnen verder zien.

En toch ...

Veel mensen - denk ik - zijn net als spinnen.

Ze zijn beperkt in hun kijkvermogen.

Ze zien alleen de wereld om hen heen.

Ze draaien dag in dag uit in het zelfde kringetje rond.

En toch ...

Wie in Jezus Christus gelooft ... mag verder kijken dan de kleine wereld om zich heen.

Wie in Jezus Christus gelooft ... ziet achter de wereld die zich aan ons voordoet ... de wereld van God.

Een wereld die voor ons ontsloten werd ... door het sterven en de opstanding van onze Here Jezus Christus.

*

Over opstanding gesproken ...

In de grote havenstad Korinthe hadden sommige gemeenteleden moeite met dat merkwaardige geloofspunt van de opstanding uit de doden.

Het was nog niet zo lang geleden dat zij christen waren geworden - nieuwe mensen - zeiden ze zelf.

Maar het is al weer lang genoeg geleden om te zien gebeuren wat vaker gebeurt.

Het eerste enthousiasme - de eerste liefde - verflauwde.

Hoe de dingen van vroeger weer krachtig de kop op konden steken.

Hoe de grote woorden van het evangelie onderwerp konden worden van twijfels en discussie.

In hoofdstuk 15 van zijn eerste brief gaat de apostel Paulus in op de vragen rondom sterven en leven.

Eenmaal was hen verkondigd dat er een opstanding uit de doden zou plaatsvinden.

En toen ze belijdenis hadden gedaan en gedoopt werden, was er tegen hen gezegd: 'Christus is opgestaan, nu staan jullie op in een nieuw leven.

De doop is daar het teken van.

Jullie zijn overgegaan uit de dood in het leven.

Voor jullie is de dood voorbij, nu en voorgoed.

Eenmaal zullen jullie even werkelijk uit de dood opstaan als jullie Heer en Heiland.'

Dat hadden ze met overtuiging geloofd.

En dat had hen nieuwe hoop en nieuwe moed gegeven.

Maar in het nuchtere licht van elke dag werd juist dát steeds onwerkelijker.

Ze maakten teveel dingen mee die hier een vraagteken achter zetten.

Het leven was vol dood.

Het leven was beperkt tot het leven van hier en van nu.

En ineens was er iemand die zei: 'Opstanding uit de dood, dat kan eigenlijk helemaal niet.

Dat is in strijd met het gezonde verstand.

(En hebben wij dat verstand niet van God gekregen?)'

Een ander sloot zich daarbij aan: 'Mij zegt het niets.

Natuurlijk geloof ik in God en natuurlijk probeer ik volgens zijn geboden te leven, maar dit, nee ...'

En weer een ander dacht, dat het in het evangelie om het leven op aarde ging.

Dood is dood.

En het woord 'opstanding' moest je geestelijk verstaan.

'Innerlijk staan wij op uit de doodsheid van dit bestaan, dat was het.'

'Nee', zeiden sommigen, 'je ziel is onsterfelijk; die blijft voortleven.

Het gaat niet om opstanding.

Maar het gaat om de geborgenheid van onze ziel.'

En u begrijpt, toen kwam een discussie op gang:

'Moeten wij geloven in de opstanding van de doden?'

En wat eenmaal een bron was van moed en hoop werd een oorzaak van moeilijkheden.

Een steunpunt werd discussiepunt.

*

Nu moet u weten dat zo'n 25 jaar na de opstanding van Jezus Christus er nog ooggetuigen leefden.

Ze waren bij name bekend.

Het was dan ook geen punt van discussie dat Jezus Christus uit de dood van opgestaan.

Daar hadden ze niet zo'n moeite mee.

Dat was een soort dogma - een leerstuk van de kerk - geworden.

Dat geloofde je nu eenmaal.

Maar die ene stap: Van Zijn opstanding naar de onze ...

Dat wat het betekent voor ons leven én onze dood ...

Terwijl alles daartegen pleit ...

Die ene stap van Zijn opstanding naar die van ons ...

Die stap konden ze niet meer meemaken!

(Tussen haakjes: U wel?)

(Kunt u de stap maken van Christus' opstanding naar die van uzelf?)

*

In Korinthe kon men het niet.

En toen kwam er, broeders en zusters, jongelui, die brief van de apostel Paulus.

De stichter van de gemeente.

Hij blijkt goed op de hoogte te zijn.

En geduldig gaat hij in op al die alledaagse problemen die er nu eenmaal in een christelijke gemeente blijken te bestaan.

Maar wanneer hij gaat spreken over de opstanding trekt hij nieuwe registers uit en krijgt alles een andere klank.

Hij plooit niet meer, hij schikt niet meer.

Hij spreekt met gezag:

"Ik maak u bekend, broeders, het evangelie dat ik u verkondigd heb, dat gij ook ontvangen hebt, waarin gij ook staat, waardoor gij ook behouden wordt, indien gij het zó vasthoudt als ik het u verkondigd heb ..."

Het zijn wel zware woorden die hij gebruikt in 1 Korinthiërs 15.

'Wanneer de doden niet worden opgewekt, dan is Christus ook niet opgewekt.

Wie aan de opstanding komt, trekt de grond onder alles vandaan: onze prediking, ons geloof, alles.

Als wij alleen voor dít leven op Christus hopen, dan zijn we de meest beklagenswaardige van alle mensen.

Dan is het: Laten we eten en drinken, want morgen ster-ven wij!'

Het is dan maar het beste uit het leven te halen, wat er in zit, zo op de manier van:

We leven maar eens.

Paulus zegt dit naar aanleiding van het vreemde gebruik om zich te laten dopen in de plaats van iemand die ongedoopt gestorven was.

Paulus verzwijgt zijn mening over deze zaak, maar wil weten wat voor zin dat dopen heeft als de doden toch niet worden opgewekt.

Blijkbaar verlangden de Korinthiërs toch ergens dat hun doden bij Christus geborgen zouden zijn.

Dat zijn ze, maar ze zijn het alleen als er een opstanding der doden is.

Is die opstanding er niet, zo redeneert hij verder, dan hebben wij geen ander uitzicht dan morgen te sterven.

Laten we het er dan maar goed van nemen, en voor de rest geen nieuws.

Het is boeiend, gemeente, om te lezen hoe Paulus alles doet om de mensen binnen te brengen in het grote geheim van de opstanding.
Die opstanding is een belofte van God.
Een belofte die verankerd ligt in de opstanding van Jezus Christus.
Die belofte bepaalt onze levenswijze, ons leven van hier en van nu.

*

"Maar nu, Christus is opgewekt uit de doden, als eersteling van hen die ontslapen zijn."

Hij is de Eerste en wij zullen Hem volgen.

Wat met Christus is gebeurd zal gebeuren met allen die in Hem ontslapen zijn.

In Zijn opstanding ligt het vast dát het ook zal gebeuren!

Christenen sterven niet, maar zij ontslapen.

In Christus!

Nu, daar zitten de Korinthiërs.

En we herkennen, gemeente, in hun vragen de vragen van onszelf.

De opstanding van Jezus Christus, onze Heer en Heiland ... daar hebben we niet zoveel moeite mee.

Dat kunnen en dat willen we nog wel geloven.

Bovendien, het ligt al zo ver achter ons, in een andere tijd, in een andere wereld.

Maar dat we zelf eens uit de dood zullen terugkeren naar het leven ... ?

Onze dood, onze eigen echte dood - dat absolute einde - is in het geding.

De dood waar we een heel leven bang voor zijn, waar we tegen vechten, waar we soms op wachten of naar verlangen ...

De dood die we meestal ontkennen of verdringen ...

Afbraak - vergaan - afgesneden worden - eenzaamheid - vergeefsheid - niet tot je doel komen - vergeten raken - niets zijn ... dat alles.

En dan Paulus. En dan het evangelie.

Sinds Christus hebben wij de dood niet vóór ons, maar hebben we de dood achter ons liggen.

De dood heeft - sinds Pasen - zijn rol uitgespeeld.

Morgen zullen wij leven!

Jezus leeft ... en ik met Hem!

*

Broeders en zusters, jongelui, het mag dan donker zijn in deze wereld.

Het mag dan lijken dat er geen spaan van terecht komt.

De opstanding is een feit.

God doet geen half werk.

Hij houdt geen halt bij een gesloten graf.

Hij staat tegenover die laatste vijand ... niet machteloos.

God is een God van het leven.
Hij wekt op uit de doden.
Hij neemt daartoe zelf het initiatief.
Hij kan dat ook doen.
De deuren van de hemel en de aarde gaan open ... als op Goede Vrijdag vanaf het kruishout klinkt:
"Het is volbracht!"
Op de derde, de beslissende dag, wekt God Zijn Zoon weer op uit de doden.

*

* Als eersteling.
Dat beeld, broeders en zusters, jongelui, is ontleend aan de oogst.
De eerste opbrengst van de aardbodem.
Terugbladerend in mijn Bijbel lees ik - in Exodus 23: 19 - dat het allerbeste van de eerstelingen in het huis van de HERE moet worden gebracht.
Als een offer voor de HERE.
Op het paasfeest: de eerstelingen van de gersteoogst.
Op het pinksterfeest de eerstelingen van de tarweoogst.
Die eerstelingen moeten aan God worden gewijd.
Om te erkennen, dat alles wat de aarde voorbrengt, de God toekomt.
Hij, de HERE, is immers de Eigenaar van alles!

Eerstelingen.
Ze gaan vooraf.
Het eerste deel ... van het geheel dat nog komen moet: de totale opbrengst.
Eerstelingen.
Ze vertegenwoordigen de hele oogst.

Christus is de eerste, die uit de doden opstaat.
Hij is - geheel en al - gewijd aan de dienst van God.
Maar ... de anderen zullen volgen.
Want Christus staat niet op Zichzelf.
Hij is het Hoofd van de nieuwe mensheid.
Daarin is Hij te vergelijken met Adam.
De eerste mens, die het hoofd was van de mensheid.
En wat er met het hoofd gebeurt, gebeurt ook met het lichaam dat door dat hoofd bestuurd en beheerst wordt.
Als het hoofd zich omdraait, moet het lichaam wel mee.
Dat kan niet anders.
Want hoofd en lichaam vormen een eenheid, waarbij het hoofd de richting bepaalt.

Toen, gemeente, Adam door zijn overtreding - het eten van de verboden vrucht - zich de dood op de hals haalde, had dat gevolgen voor heel zijn lichaam: de mensheid.
Adam stak - bij wijze van spreken - zijn hoofd in de strop.
Zijn lichaam kon zich daarvan niet losmaken.
Daarom betekent Adams val ... onze val.
En Adams dood ... onze dood.
Paulus zegt het zo: "Want, dewijl de dood er is door een mens, is ook de opstanding der doden door een mens.

Want evenals in Adam allen sterven, zo zullen ook in Christus allen levend gemaakt worden."

Wat door een mens stukgemaakt is, kan ook alleen door een mens weer hersteld worden.

Die mens, die tweede Adam, is Christus Jezus.

Hij is het Hoofd van de nieuwe mensheid, Zijn Lichaam, Zijn gemeente.

En Hij neemt in Gods verlossingsplan net zo'n sleutelpositie in als Adam innam in het plan van de satan.

Wat met Christus gebeurt, gebeurt ook met allen ... die tot Zijn Lichaam behoren.

Het is daarom onmogelijk dat alleen het Hoofd uit de doden wordt opgewekt en dat Zijn Lichaam in het graf blijft.

Broeders en zusters, jongelui, de opstanding van onze Here Jezus Christus brengt ook uw, jouw en mijn opstanding uit de doden mee.

Dat kan eenvoudig niet anders.

Het is gegeven met Christus' sleutelpositie als het Hoofd van Gods nieuwe mensheid.

*

Nog even die tekst van daarnet:

"Want evenals allen in Adam sterven, zo zullen ook in Christus allen levend gemaakt worden."

Allen?

Paulus heeft het hier over allen-die-van-Christus zijn.

Allen die bij Hem horen.

Allen die in relatie met Hem staan.

Allen die in Hem geloven.

Allen, in Christus!

Daarvan is Christus de eersteling.

Hij vertegenwoordigt allen die eens door de Vader uit de doden zullen worden opgewekt.

Voor hen wordt het ontslapen en ontwaken.

De vraag, broeders en zusters, jongelui, die we ons (vanmorgen) moeten stellen is deze:

Behoren wij bij Christus?

Zijn we aan Hem / in Hem verbonden met een oprecht geloof?

Anders zijn wij - met recht - de beklagenswaardigste van alle mensen.

Dan is er - zegt Paulus - geen toekomst, geen hoop, geen uitzicht op een leven ná dit leven.

Dat is er geen opstanding ten leven, maar dan is er de eeuwige dood.

Voelt u, voel jij, hoe nauw het luistert bij God?

Het is ... of - of.

Of ontslapen, of sterven.

Of eeuwig leven, of de eeuwige dood.

*

Christus is de Eersteling.
De Baanbreker.

Het Hoofd van de nieuwe mensheid.
Hij gaat voorop.
En bij Zijn triomfantelijke, majesteitelijke verschijning
- als Hij zijn koninklijke intocht op aarde houdt - volgen degenen die tot Zijn Koninkrijk
behoren.
Dan worden ook zijn onderdanen opgewekt.
Ik vind dat een prachtige uitdrukking.
Op-gewekt.
Daar zit iets van wakker maken in.
Christenen sterven niet, zei ik zojuist.
Zij ontslapen.
En als Christus wederkomt ... worden ze wakker gemaakt.
Niet dat ik in een zielelaap - of zo geloof.
Ik geloof dat wanneer ik mijn ogen voor het de laatste keer sluit ... ik mag ontwaken
in de tegenwoordigheid van Christus.
Maar er gebeurt ook iets met mijn lichaam.
Dat lichaam zal opstaan als Jezus Christus zijn intocht op aarde zal houden.
Paulus - tussen haakjes - schrijft daarover in de volgende verzen van dit hoofdstuk.
Dan gaat hij in op de vraag van hoe kan dat nou?
"Hoe worden de doden opgewekt?
En met wat voor lichaam komen zij?"
Vragen waar ik nu niet op kan ingaan.

(Een volgende keer wil ik dat graag doen.)

O ja, als Jezus Christus weer op aarde komt ... komt Hij als Koning.
Dan zal alles en iedereen zich aan Hem onderwerpen.
Dan wordt de dood onttroond en breekt het leven zich voorgoed baan.
En als Hij Zijn werk dan volbracht heeft en zijn koningschap tot een afronding heeft
gebracht ... dan kan Hij het aan God, de Vader, ... overdragen.
Paulus zegt het zo: "Wanneer alles Hem onderworpen is, zal ook de Zoon zelf Zich
aan Hem onderwerpen, die Hem alles onderworpen heeft, opdat God zij alles in
allen."

Met dat onderwerpen, broeders en zusters, jongelui, is Christus vandaag bezig.
Ik denk dat wij ons dat te weinig realiseren.
We denken vaak dat Gods vijanden oppermachtig zijn.
Als we om ons heen kijken krijgen we de indruk dat Gods rol in deze wereld hoe
langer hoe meer raakt uitgespeeld.
Daar laten we ons gemakkelijk somber en bang door maken.

Weet u, weet jij, dan zijn we net als die spin in het eikenbos.
Haar wereld is beperkt tot maar die paar vierkante centimeters.
Verder dan 8 centimeter kan zij niet zien.
Misschien dat die spin nog nooit een mens heeft kunnen zien.
'Waar is God?' vragen velen zich vandaag angstig af.

'We zien Hem niet.'
'Is Hij er wel?'
'Waarom grijpt Hij niet in?'
We vergeten dan het belangrijkste:
Jezus Christus ís Koning.
Hij is als eersteling opgestaan uit de doden.
Nu is Hij bezig alle Gode-vijandige-machten te onderwerpen.
De laatste vijand die dat lot zal ondergaan ... is de dood!
De dood is Gods vijand.
De dood is ook onze vijand.
Hij is zo taai en machtig dat hij niet als eerste maar als laatste het loodje zal leggen.
Maar, ook al is het dan als laatste, overwonnen wordt hij wel.
Voorgoed. Door Jezus Christus.

Niet de dood heeft het eeuwige leven.
Het eeuwige leven ... hebben wij!
Door het geloof, verbonden met Christus, is het einde van ons aardse bestaan niet
een sterven, maar een ontslapen.
Het is een ontslapen in Christus.
Een ontslapen ... in verwachting.
De verwachting van de opstanding uit de doden.
De oogstdag komt.
Broeders en zusters, jongelui:
Uw beste tijd moet nog komen!
Waar het bij ons op aan komt is: Geloof, vertrouwen en gehoorzamen.
God gaf ons Zijn beloften.
God gaf ons Zijn Zoon.
God zal ons geven ... een heerlijke toekomst.
Een onbegrensd geluk in onbegrensde tijd.

Amen.

Ds. Jan K.C. Kronenberg, Leeuwarden 22 oktober 1995

! Graag een mailtje wanneer deze preek in een gemeente wordt gelezen. !